

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Johannis Strauchi[i] Jcti Amoenitatum Juris Canonici
Semestria duo**

Strauch, Johann

Jenae, 1675

Cap. XII. Quid distet jus Canonicum novum à Veteri?

urn:nbn:de:hbz:466:1-10224

Quæ à Job. XXII. prodit. tantur. Confer Henricum Stereonem *annal. p. 405.* Et hæc octava est collectio. Martin. Polon. *in Clem. V. Glossa in proem. Clement.* Has Glossas exposuit Johannes Andrea Bononiensis. Paulo post Clementem V. Johannes XXII. Cadurcensis Aquitanus suas quoque edidit Decretales, ordine Decretalium Gregorianarum observato, quas Extravagantes appellant. Cujac. *in c. ad audientiam. 4. de spons. & matrim.* Johanninas vocat. Quas commentario illustravit Zenzelinus de Cassanis, seu Gezellinus, vel Johann. XXII. Jesselinus de Cassanchis. Johanne autem defuncto diversæ diarumque verforum Pontificum, annorum plus minus 150. prodierunt extravagantes, usque ad Sixtum IV. quæ quod unum auctorem non habent, allegari solent; Extravagantes communes. Harum aliquæ cum Glossis Johannis Monachi Picardi Cardinalis, aliæ cum commentariis Gillermi de Monte Lauduno, & Johannis Francisci de Paviniis sunt vulgatæ. Summam harum à Gregorio IX. usque ad Sixtum V. edidit Petrus Matthæus Lugduni, anno 1588. Integras autem Laertius Cherubinus Jctus. collegit, & titulo Bullarii promulgavit. Extat etiam Compendium à Gregorio VII. ad Paulum V. Jacobi Castellani, Clerici Tarvisini, & summa Bullarii, quæ post juris Canonici libros, à summis Pontificibus emanarunt, autore Stephano Quaranta, cum additionibus Prosperi de Augustino. Itemque Johannis Baptistæ Scortia in selectas Pontificum constitutiones epitome ac theoremata. Denique anno 1590. opera Petri Matthæi prodit liber Septimus, Decretalium apostolicarum post sextum, Clementinas & Extravagantes editarum continuatio.

CAP. XII.

Quid distet jus Canonicum novum à Veteri?

S U M M A R I A.

1. Judicium Duareni.
2. Suprema Potestas Synodis ad-
- emta, ad Pontificem delata-
cum jurisdictione.
3. Disc-

3. Disceptationes forenses nata. 5. Causa matrimoniales ad fo-
 4. Politia Ecclesiastica nova per rum Ecclesiasticum tracta.
 separationem beneficiorum ab 6. Indulgentia.
 ordinatione caput. 7. Novi Monachorum ordines.
 8. Exemptiones Clericorum.

ET haecenus de jure Canonico novo seu Decretalibus: *Judicium Duareni.*
 Quod si queras, quid inter antiquos canones, & istud novum Decretalium jus intersit, multum interesse equidem nemo ibit inficias: Notatu dignum est iudicium Francisci Duareni: *In Decretalium volumine, inquit, multa intueri licet, quae à priscâ illa disciplinâ, quam Decretorum liber à Gratiano editus continet, multum degenerent. Atque hinc natum est illud apud Nostrates tritum ac vulgò jaçtatum: Malè cum rebus humanis actum esse, ex quo Decretis ale creverint. Quo enim tempore conscriptae sunt illa epistola, quibus Pontifices Romani de jure consulentibus more veterum Imperatorum respondebant, causae ecclesiasticae antiquam simplicitatem jam amiserant, erantq; ejusmodi, ut ad eas dirimendas atq; definiendas Juri & Pragmatici adhiberentur.* Haecenus Duareni. Et ut aliquanto explicatius dicamus, jus novum ab antiquo in eo quam latissimè discessit, quod suprema Potestas, quam *Suprema* in plerisque causis dijudicandis synodi provinciales obtinebant, *Potestas Synodi Pontifici* tribui coeperit, ut nec synodis amplius supersit *ca-nodis ademonones* condere seu exponere, sed solus Pontifex constitutionum *ta, ad Pon-* condendarum potestatem sibi vindicat. Inde & iudicia novam *tificem de-* planè formam induerunt per varia Pontificum rescripta, quibus *lata cum ju-* cognitiones disceptationum fori Ecclesiastici instituerentur. *risdiçione.* In *Discepta-* de tot rescripta de iudiciis delegatis, de officio iudicis ordi- *tiones fo-* narii, de dilationibus, exceptionibus, sententiis, appellationibus, *totoque iudiciorum ordine.* Quae omnia novis constitutioni- *renses nata.* bus introducta, & magnam partem in formulis actionum & tritu- *Politia Ec-* rã fori occupantur. Porro ex beneficiorum ab ordinationibus *clesiastica.* discretionem nova ecclesiasticae politicae facies exorta est. Cum *clesiastica.* autem jure Canonum, & quidem canone concilii Chalcedonen- *clesiastica.* sis nullus ad Clerum adscisceretur, quin ad certam ecclesiam, cer- *novam per se-* toque ordinum gradui adscriberetur, adeo ut manus impositio- *parationem* nem beneficiorum *nem beneficiorum*

ab ordina-
tione capit.

nem sequeretur adscriptio in canonem, seu matriculam Ecclesiæ, id postea in solis Episcopis servatum, in reliquis ordinibus neglectum est, ita ut absque titulo Ecclesiæ ordinentur Clerici. Et quamvis concilio Lateranensi vetitum fuerit, ne Clerici ordinentur absque titulo, saltem patrimonii, ne sic tamen vetus disciplina est restituta, quæ Clericos per manuum impositionem suis ecclesiis addicebat. Intromissa hac ordinationis separatione, à beneficiorum collatione, jam nova materia & seges juris Canonici enata est, de beneficiis acquirendis, conservandis, amittendis, quæ ferè utramque paginam novi juris Canonici faciunt.

Causa ma-
trimoniales
ad forum
Ecclesiasti-
cum tractæ.
Indulgentiæ.
Novi Mo-
nachorum
ordines.
Exemptiones
Clerico-
rum.

Porro matrimoniorum causæ prohibitionibus novis ad conservandam publicam, ut videbatur, honestatem arctatæ, ad solius Ecclesiæ revocatæ cognitionem, & formulis forensibus adstrictæ in novam juri Canonico messem adolevere. Veniæ temperantiaque excommunicationum & pœnitentiarum publicarum jure antiquo introductarum novis constitutionibus adinventæ novas genuerunt juri Canonico species. Monachorum insuper alia atque alia subnatæ familiæ, religiosarumque domuum surgens multitudo novas regulas & instituta, novamque legumlationem poposcerunt. Et, ut finiam, exemptiones monasteriorum & capitulorum Canonice ab Episcoporum jurisdictione, privilegiaque varia illis concessa, varias causarum figuras à Pontificibus disceptandas præbuerunt, ut scitè & prolixè differit Petrus de Marcâ, Archiepiscopus Parisiensis. Ex quibus facile discrimen novi ab antiquo jure Canonico elucescit. Adde Dn. Baluzium præfatione ad A. Aug. emendationes.

C A P. XIII.

De Juris Canonici auctoritate.

S U M M A R I A.

1. Reprehensores juris canonici.
2. Cornelii Agrippæ aliorumque censura.
3. Canonum ab initio auctoritas.
4. Decreta conciliorum.
5. Sententia auctoris.

Videa-